

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 192/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Simona MARCINOVÁ, s. r. o., Námestie slobody 13, Michalovce, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 23Cudz/12/2024 takto

rozhodol:

- Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 23Cudz/12/2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. 23Cudz/12/2024 konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré jej **je povinný** zaplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

Požaduje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, a zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom na uznanie cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky podaným na krajskom súde 30. apríla 2024 sa sťažovateľka domáha uznania rozsudku Užhorodského mestského okresného súdu v Zakarpatskej oblasti z 2. novembra 2023 (ďalej len „cudzie rozhodnutie“), ktorým bolo rozvedené jej manželstvo.

3. Na výzvu krajského súdu z 29. mája 2024 sa k návrhu sťažovateľky vyjadril odporca podaním z 19. júna 2024, v ktorom navrhol návrh zamietnuť s poukazom na § 64 písm. a), c), d) a f) zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZMPS“). Toto vyjadrenie bolo sťažovateľke doručené krajským súdom až 10. júla 2025 spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrila. Sťažovateľka doručila svoje vyjadrenie krajskému súdu 24. júla 2025.

4. Uznesením z 18. augusta 2025 krajský súd sťažovateľku vyzval, aby v lehote 30 dní doplnila podanie o právoplatné cudzie rozhodnutie v plnom znení opatrené osvedčením (tzv. apostillou) a preložené do slovenského jazyka. Sťažovateľka uvedené doručila krajskému súdu 18. septembra 2025, a to vo forme úradne osvedčených fotokópií.

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 192/2026-12 z 25. marca 2026 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka namieta dĺžku napadnutého konania, ktoré trvá 22 mesiacov bez toho, aby bolo právoplatne skončené. Poukazuje aj na obdobie viac ako 12 mesiacov nečinnosti, keďže výzva na repliku k vyjadreniu odporcu, ktorá bola krajskému súdu doručená 19. júna 2024, bola sťažovateľke zaslaná až 9. júla 2025. Sťažovateľka sa domnieva, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložité. Zdôrazňuje, že z hľadiska významu má predmetné konanie pre sťažovateľku zásadný význam, keďže sa týka rozhodnutia o osobnom stave, ktorý ovplyvňuje vážnym spôsobom jej fungovanie, nadväzovanie vzťahov, ako aj jej osobný, rodinný a spoločenský život. Podľa jej názoru ona sama svojím správaním k celkovej dĺžke konania neprispela a prietahy v napadnutom konaní vznikli v dôsledku už popísaného postupu a nečinnosti krajského súdu.

III.

Vyjadrenie krajského súdu

7. Predseda krajského súdu v nadväznosti na vyjadrenie predsedníčky senátu v tejto veci zrekapituloval chronológiu napadnutého konania. Doplnil, že po preštudovaní návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia a podaných námietok proti nemu krajský súd 13. apríla 2026 pristúpil k nariadeniu pojednávania vo veci na 7. máj 2026. Na tomto pojednávaní dôjde k vydaniu rozhodnutia, čím bude zabezpečené poskytnutie ochrany ústavou priznaným právam sťažovateľky.

8. K samotnej namietanej dĺžke konania uviedol, že krajský súd postupoval s ohľadom na zaťaženosť senátu a počet spisov v súdnom oddelení (aktuálne 67 vecí). Zdôraznil, že okrem

tejto prvostupňovej agendy vybavuje príslušný senát aj odvolaciu agendu (aktuálne 65 vecí). Na dĺžku konania malo nepochybne vplyv podanie námietok zo strany druhého účastníka konania, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrovala, ako aj skutočnosť, že sťažovateľka nepredložila spolu s návrhom na uznanie aj rozhodnutie cudzieho odvolacieho súdneho orgánu, na ktoré poukazoval druhý účastník vo svojom vyjadrení (námietkach). S poukazom na uvedené nepovažuje krajský súd ústavnú sťažnosť za dôvodnú.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, III. ÚS 695/2025).

11. Pokiaľ ide o posúdenie prvého kritéria, ústavný súd konštatuje, že konanie týkajúce sa uznania cudzieho rozhodnutia nevykazuje zvláštnu náročnosť po právnej či skutkovej stránke. Ak sú splnené všeobecné a osobitné podmienky stanovené najmä ZMPS, súd vydá rozhodnutie (v posudzovanej veci rozsudok), ktorým rozhodnutie cudzieho štátu uzná. To znamená, že takto uznané cudzie rozhodnutie bude mať rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu. V prejednávanej veci možno konštatovať určitý stupeň náročnosti v súvislosti s podanými námietkami druhého účastníka konania, s ktorými sa krajský súd musí vysporiadať. Nie je to však skutočnosť, ktorá by sama osebe bola akceptovaná ako dôvod ospravedlňujúci doterajšiu dĺžku konania. Vzhľadom na predmet konania, ktorým je uznanie cudzieho rozhodnutia týkajúceho sa otázky osobného statusu sťažovateľky (uznanie rozhodnutia o rozvoze manželstva), je z povahy veci žiaduce, aby bol postup súdu plynulý a promptný.

12. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd v zhode s krajským súdom konštatuje, že určité predĺženie konania bolo spôsobené tým, že spolu s návrhom na uznanie cudzieho rozhodnutia sťažovateľka nepriložila aj rozhodnutie cudzieho odvolacieho súdu ani úradný preklad rozhodnutí do slovenského jazyka. Na výzvu krajského súdu však sťažovateľka reagovala promptne, do necelého mesiaca od doručenia výzvy.

13. Tretím hodnotiacim kritériom je postup krajského súdu. V čase rozhodovania ústavného súdu trvá napadnuté konanie takmer 2 roky a z chronologického prehľadu je zrejmé, že krajský súd bol počas viac ako jedného roka úplne nečinný. Ide o obdobie od 19. júna 2024 (deň doručenia

námietok druhého účastníka konania krajskému súdu) do 10. júla 2025 (deň doručenia výzvy krajského súdu sťažovateľke na repliku). Aj ďalšie obdobie od 18. septembra 2025, keď sťažovateľka doručila krajskému súdu cudzie rozhodnutia spolu s ich úradnými prekladmi do slovenského jazyka, do 13. apríla 2026, keď krajský súd nariadil termín pojednávania, sa vyznačuje nečinnosťou krajského súdu (5 mesiacov). Uvedené nemožno s ohľadom na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľku hodnotiť ako taký, ktorý by spĺňal požiadavky na promptné vykonávanie procesných úkonov smerujúcich k právoplatnému ukončeniu napadnutého konania.

14. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke prikázal krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023).

17. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy celkovú dĺžku napadnutého konania a to, že v čase jeho rozhodovania krajský súd vo veci nerozhodol, ako aj obdobia nečinnosti krajského súdu. Ďalej prihliadol na význam konania pre sťažovateľku (konanie o osobnom statuse sťažovateľky) a zároveň na jej správanie v napadnutom konaní. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že sťažovateľke priznáva primerané finančné zadost'učinenie 500 eur, ktoré jej je krajský súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavný súd návrhu sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške presahujúcej sumu 500 eur nevyhovel.

VI.

Trovy konania

18. Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3) sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia) v sume 1014,41 eur vrátane 23 % DPH, keďže právna zástupkyňa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty.

19. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne

sťažovateľky označenej v záhlaví tohto nálezu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu